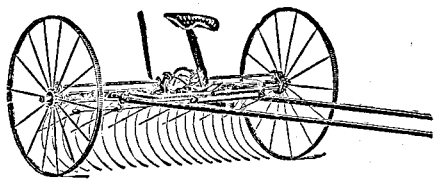

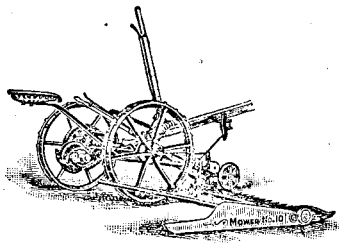
ERDÉLYI GAZDA

Legjobb és Legtökéletesebb

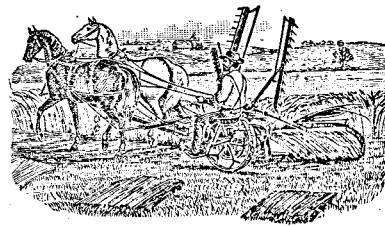
Fű- és Takarmány-kaszálók, teljesen acél Széna-gyűjtő és Tarló-gereblyék, Marokrakó és Kévekötő
 ● ● ● ● Aratógépek, Világhírű eredeti amerikai Johnston-gyártmány ● ● ● ● ●
Bächer Rudolf—Melichar Ferencz-nél Budapest, Nagymező-utca 68.

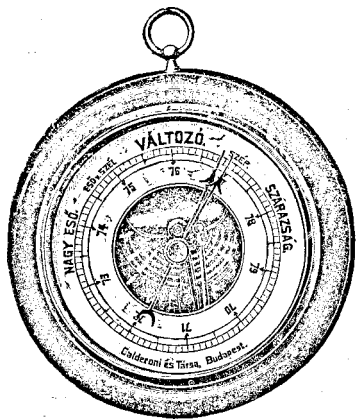
Vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

Kimerítő árjegyzéket készsággal küldünk.

1266

Calderoni és Társa Budapest, Váci-utca 1.

Aneroid légsúlymérők, (Hygrométerek, nedvmérők), Lambrecht-féle polyméterek, Thermohygroscopek és időjelző készülékek (Weller-telegraph), esőmérők, maximal- és minimal hőmérők, melyeken leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok. Zivatarjelző hőmérők, vilamos fagyjelző hőmérők, szoba hőmérők, melegágy hőmérők, kazal hőmérők, pincze hőmérők széles beosztással, keverék-hőmérők.

Burgonya-mérlegek és gabona-mérlegek, Must-, Bor- és Pálinka-mérők; hitelesített szesz-mérők, hitelesített cukor-mérők.

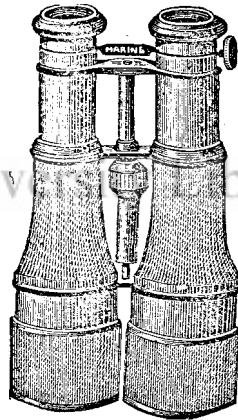
Alambic Salleron készülék a bor szesztartalmának meghatározása.

Földmérő műszerek, acélmérő szalagok vaskereszten, Mérő-lánczok rectificációval, szögtűző korongok, szögtűkrök, léptékek és rajzszerek.

Tábori, vadász és színházi látcsövek, Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távcsövek, Szemüveg és orrcsüvetők és védőüvegek, Fényképezési készülékek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1439

Riparia Portalis

== sima I-ső oszt. ==

130,000 darab

szabályszerű hosszúság és vastagság mérvével válogatva kifogástalan minőségben;

gyökeres II-od oszt.

40,000 darab

és erős fejlődésű akác kiültetésre

== alkalmas, kapható: ==

Söpjng Endre

== szőlőoltvány telepén, ==

1547

Székelyhidon, (Biharvármegye.)

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál: 1511

Stern-Marke Kalmár Vilmos,

Budapest, VI., Teréz-körut 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin
 magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
 Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ollátva.

Kaszálógépek

fűnek, lóherének és gabonának

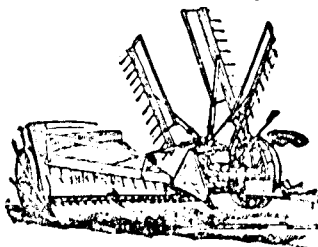
Széna-fordítók

Széna-gereblyék

} fogatos üzemre.

Széna- és szalmaprések kézi üzemre, tengeri morzsolók, cséplőgépek, járgányok, rosták, konkolyozók, ekék, hengerek, boronák, takarmányelkészítő gépek, „Pump-separat” tej- és lefőző-gépek stb.

Különlegességekként a legújabb és legkitünőbb minőségben gyártanak és jótállás mellett szállítanak. 1574

Mayfarth F. és Tsa

mozőgazdasági gépgyára által

BÉCS, II./1. Taborsstrasse 71.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszonteladók kerestetnek.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XVI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelrusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizenhatodik sorsjáték.

110.000 sorsjegy, 55.000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1905. május 25. és 26.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1905. június 20. és 21.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1905. július 18., 19. és 20.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1905. szeptember 27-től október 24-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona	
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000	1.000,000 (Egy millió)	
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	A melyik ezen 500 nyeremény közül utolsónak huzatik ki, kapja a jutalmat.	
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000	1 Jutal. Kor. nyer.	600000 600000
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000	1 "	400000 400000
3 " 2000	6000	3 " 3000	9000	3 " 10000	30000	1 à	200000 200000
5 " 1000	5000	5 " 2000	10000	5 " 5000	25000	1 "	100000 100000
8 " 500	4000	8 " 1000	8000	8 " 2000	16000	1 "	80000 80000
30 " 300	9000	20 " 500	10000	10 " 1000	10000	1 "	60000 60000
100 " 100	10000	110 " 300	33000	120 " 500	60000	1 "	50000 50000
3350 " 40	134000	4350 " 80	348000	4850 " 130	630500	2 "	30000 60000
3500 nyer.	Korona 263000	4500 nyer.	Korona 528000	5000 nyer.	Korona 916500	2 "	25000 50000
Negyedik osztály. Betét 40 korona Huzás: 1905. augusztus 14., 16. és 17.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1905. szeptember 6. és 7.					
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 à	90000	1 à	100000				
1 "	30000	1 "	30000				
1 "	20000	1 "	20000				
1 "	15000	1 "	15000				
3 " 10000	30000	3 " 10000	30000				
5 " 5000	25000	5 " 5000	25000				
8 " 2000	16000	8 " 2000	16000				
10 " 1000	10000	10 " 1000	10000				
120 " 500	60000	120 " 500	60000				
4850 " 170	824500	3850 " 200	770000				
5000 nyeremény	Korona 1.120,500	4000 nyeremény	Korona 1.076,000				
						33,000 nyer. és juta!. Korona 10.555.000	

Az I. osztály huzása 1905. május hó 25. és 26-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV, Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték valamennyi elrusítóinál kaphatók.

Budapest, 1905. évi április hó 30-án.

(1572.)

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Gróf Teleki. Hazay.

LUKÁCS VILMOS bankház BUDAPEST, V., Fürdő-utca 10.

Ifj, NAGEL OTTÓ könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII. ker., Múzeum-körút 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában) megjelentek és kaphatók:

- Ahn Ferencz dr.** Gyakorlati tanfolyam a német nyelv gyors és könnyű megtanulására. Az eredeti után írta Nagy Lajos. 14-ik kiadás, magyar betűkkel 1 kor. 60 fillér.
- Angyal Ignác.** A kerékpár kezelése, IV. bővített kiadás, képpel 60 fillér.
- Gyulai Béla dr.** Nőnevelés. Utmutatás a nőnevelésben 1 kor. 60 fillér.
- Halász Sarolta.** Gyermekkertek csokor. Dalok, szavalmányok, párbeszéddek és társasjátékok gyermekkertek és óvodák számára. 2. javított kiadás, köve 1 kor. 50 fillér.
- Hegyesi József.** Házi czukrárszat. V. bővített kiadás. Diszkötésben 3 kor. — Előttek. IV. javított kiadás. Diszkötésben 3 kor.
- Hr. hlaj Emil.** Tyúktenyésztés 3 kor. — Lúd- és kacsatenyésztés 2 kor. — Pulykatenyésztés 2 kor. — A baromfitenyésztésre vonatkozó általános tudnivalók 1 kor.
- Knorr Alajos.** Önügvéd, vagyis gyakorlati utmutatás jogügyletek elintézésére, okiratok s beadványok szerkesztésére a legújabb törvények alapján, 450 iromány-példával. VI. teljesen átdolgozott kiadás. Füzve 10 kor. Vásonba köve 12 kor. — Magyar általános levelező és házi útkár. Gyakorlati utmutatás a közéletben előforduló mindennemű családi és más levelek, kereskedelmi és üzleti fogalmazványok és folyamodványok helyes szerkesztésére. Számos példával felvilágosítva. Füzve 6 kor., aranyozott vásonkötésben 7 kor. 20 fillér.
- Kövér János.** Vadásznaptár 1905. évre. Disz vaszonkötésben 1 kor. 60 fillér.
- Lakatos Károly.** Az erdei szalonka és vadászata. Füzve 4 kor., diszkötésben 6 kor. — A vadász mesterség könyve. Félbörkötésben 16 kor.
- Ploetz K. dr.** Elemi francia nyelv. Szerző „Elementarbuch” című művének 33-ik kiadása után átdolgozta Nagy Lajos. 2. javított kiadás 1 kor 60 fill. — Syllabaire français. A francia nyelvtanítás első foka. 3 kiadás. Átdolgozta Isov Emil. Köve 1 kor. 20 fill. — Conjugaison français. Második fokozat a francia nyelvtanításra, olvasókönyvvel és szótárral. Fordította Kubinyi F. A. Köve 1 korona 60 fillér.
- Várad Antal dr.** Az aesthetika rövid kivonata 1 kor.
- Vikár Béla.** Virágmesék. A képeket rajzolta Kreidlóf Ernő. Gyönyörű színes művészi illusztrációkkal, a legjobb magyar képeskönyv 6 kor.

Husvétai ajándékoknak legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és fiuk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

Mérték szerinti fűzők a legújabb formában és kényelmes viseletűt készítenek. Vidéki rendelmenyt pontosan eszközlők, gyermekruha rendelmenynél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó átút küldök. Baba kelengye, keresztelő készlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — **Határozott jutányos árak.**

Szíves pártfogást kér

Stein S. és Társa,
Mátyás kir.-tér 2. sz.

1905. január 1-től a tanácsház alatti helyiségben.

Löherét, Lucernát, Répamagvakat és egyéb vetőmagot, Gépolajokat és kenőanyagokat, Kocsikenőcsöt, Zsákok, ponyvát, Kátránytermékeket és minden e szakmába vágó gazdasági szükségleti cikket,

megbízható jó minőségben, legjutányosabb árban ajánl
Kramer Lipót
nagykereskedő.
BUDAPEST, V.,
Kálmán-utca 3.
Sürgőnyezim: „Ceres” Budapest,
TELEFON: 38-11.
Árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal díjtalanul szolgálok. 1531.

Ötvös-borok.
Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók
Ötvös Dánielné
bornagykereskedő pinczejéből
Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 511.

Vezérképviselője: A Müncheni Pschor és a Pilseni I., Résvény Kőbányai Polgári és Temesvári gyártelep sörözőknek.
Udvari Szállítója:
Ő Felsőge a magyar királynak és osztrák császárnak.
Ő Felsőge a német császárnak és porosz királynak. 1498

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A székely akció. I. É. E.	292
Kereskedelmi és gyógynövények termesztése és értékesítése	293
Az én szőlőmivélésem. id. Sipos Gábor.	294
Melyik tojás alkalmas a költésre? Krenedits Ödön	295
Tárca:	
Közgazdasági regények. Arkövy Richard dr.	292
Könyvismertetés:	
Utmutatás a komlós pusztító állatok irtására. —r —s.	295
Egyleti élet:	
Az E. G. E. állatteny. és kiáll. szakoszt. meghívója. — Az Erd. Gazdatiszti Egylet vál. és közgyűlési meghívó.	296
Vegyes közlemények:	
Időjelzés.	296
Hirdetések	

A székely akció.

I.

(É. E.) Itt nálunk a székely akció indokait és eredetét eléggé ösmerik ahhoz, hogy újból vissza kellene tekintenünk azokra a mozgalmakra és eseményekre, melyek a dolgokat és azok megítélését odáig fejlesztették, hogy a földmivelésügyi miniszterium 1902. május havában a székely nép gazdasági fölsegitésére kirendeltséget alakított Marosvásárhely székhelylyel. A székelyföld gazdalakosságának kedvezőtlen helyzete, a székely kivándorlás nagygyá növekedett áramlata volt az az ok, mely a társadalom, majd a kormányzat figyelmét odavonta és a székelység fönmaradásának nemzetpolitikai szükségessége volt az az ok, mely a társadalmat és a kormányzatot cselekvésre sarkalta. A társadalom tevékenysége a tushádi kivándorlási kongresszuson nyilvánult meg. Ezen a kongresszuson beható és többé-kevésbé alapos megvitatás alá került a székelység ügye és a kongresszus tanácskozása többé-kevésbé értékes és többé-kevésbé megvalósítható határozatokat eredményezett. Ezeknek a határozatoknak értékesebb és megvalósítható határozatait vette a székely kirendeltség működésének alapjául, noha nem a kongresszus, hanem azon kívül állt társadalmi szervezetek kívánták és vitték keresztül a székely kirendeltség fölállítását.

De mikor most a székelyföldi miniszteri kirendeltség eddigi működését akarjuk méltányolni és megítélni, egy körülményre előbb ki kell térnünk. Arra a körülményre, hogy ámbátor a székelyföldön észlelt bajok nagy részben a mezőgazdaság helyzetéből eredtek, mégis nemcsak a mezőgazdaság helyzete okozta a székelység hanyatlását és kivándorlását, hanem azon ipari, kereskedelmi, forgalmi, népességi, társadalmi és művelődési okok is, melyeket a tushádi kongresszus felelt. És ha tudjuk is, hogy a székelység gazdasági létének majdnem minden gyökere a mezőgazdaságba nyulik le, éppen ez a tudat kellett volna, hogy a társadalmat és a kormányzatot arra ösztönözze, hogy a székelység megélhetésének más alapokat is létesítsen, hogy megszerze neki azon ipari, kereskedelmi és for-

galmi tényezőket, melyek nemcsak közvetlenül nagyobb keresetet, hanem a mezőgazdaság egészséges fejlődését is képesek biztosítani. Érti és tudja ezt a székelyföldi kirendeltség vezetője Koós Mihály dr. is és meg is jegyzi jelentésében: »Kétségtelen, hogy emez egyoldalú gyámolítással a székelyföld gazdasági életében éppen ama változás lesz nehezen elősegíthető, amely változásra annak olyan nagy szüksége van, hogy t. i. az emberi munkaerő s a természeti erők ipari és kereskedelmi kihasználásával a gazdagodásnak emez erőforrásai is megnyiljanak.« De éreznie és tudnia kellene ezt az egész társadalomnak és az állampolitikának és társadalomnak megkormányzatnak erős akarattal kellene arra törekednie, hogy a székelyföldi gazdasági akció kiegészítették és egyoldalú csonka tevékenység helyett széleskörű, teljes tevékenység induljon meg.

Mivel azonban ezidőszerint a földmivelésügyi miniszternek van csak a székelyföldön kirendeltsége és mivel ezen kirendeltség eddigi működéséről szóló jelentés fekszik előttonk, meg kell elégednünk az ezen jelentésben foglaltak ismertetésével és bírálatával.

Nézzük mindenekelőtt a székely akció pénzbeli összegeit, úgy, miként azt a most közzétett jelentés felsorolja:

1902-ben 38.000 korona és a székelyföldi szövetkezetek támogatására 70.000 korona biztosított. Ez utóbbi összeg a m. kir. földmivelésügyi miniszterium költségvetésében a következő években is változatlanul megmaradt, az egyéb kiadásokra szolgáló fedezet azonban 1903-ban 200.000 koronára, 1904-ben 215.000 koronára emelkedett, az 1905. évi állami költségvetésben pedig 225.000 koronával van előirányozva. Ez összegek azonban nem merítik ki az actio pénzbeli eszközeit. E különösen megjelölt költségvetési tételekből ugyanis csak az actio administratív kiadásai és ezeken kívül az actio természetéből folyó ama különleges kiadások fedeztetnek, amely kiadások a m. kir. földmivelésügyi miniszterium költségvetésének egyéb tételeiben nem találunk fedezetet. Mert az oly irányú állami gondoskodás, mi az ország többi részeiben is szokásos, a miniszterium rendes kiadásában nyer elszámolást. Hogy e réven is igen tekintélyes erőforrásai vannak az actio-nak, ennek megvilágítására csak annyit említünk, hogy a m. kir. földmivelésügyi minis-

Jobb
és megbízhatóbb
magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapesten

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

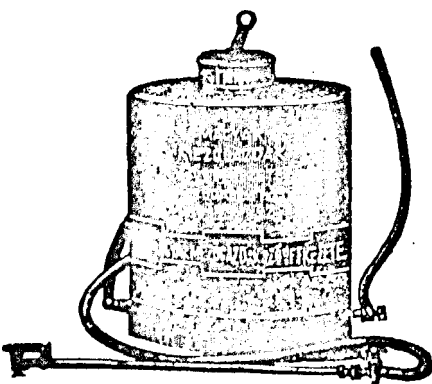
Ajánljuk szavatolás mellett a francia „ECLAIR“ permetezőnek minden tekintetben hű másolatát a „MEZŐGAZDÁK“ permetezőt, melyet védjegyünk alatt ide haza gyártatunk. Ára: 34 K. és 28 K.

Továbbá I. rézgálicot, sublimált kénport, dr. Aschenbrand-féle bordoi és rézkénport, fehér hosszúszerű raffiaháncsot, 4 szer sodrott juttafonalat, venyigemetsző ollókat, szőlő és faajtó késeket, gummiszallagot, furott és hasított parafadugót a legjutányosabb áron. ● ● ●

Kivánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 1006.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. sz. ● ● ●

ter az actio megindítása óta csak a székelyföldi szarvasmarhatenyésztés emelésére 500000 koronát engedélyezett.

Az egyes termelési ágaknál aztán a kirendeltség a következő tevékenységet fejtette ki:

A kormány egyik legfőbb gondját az állattenyésztés emelése képezte. Ebből a célból a szarvasmarhaemelés emelésére 1905-ig 178 községben 217 drb tenyészbikát osztott ki kedvezményes áron, ezenkívül a kormány által engedélyezett 500.000 koronából 317.000 korona értékben és 1029 székely kisgazdának 1286 drb üszőt és tehenet osztott ki 4%-os olcsó személyi hitelle. A kirendeltség kezdeményezésére az állatkiallítások rendezésében a központi kiállítások helyett a járási kiállítások rendezésére fektetett a főszűly s ezen a díjazáson szakfériak népies modorú előadásokat is tartottak. Közös borjulegelők létesítésére és tejszövetkezetek alakítására, valamint az alkalmas marhafajták meghonosítására is törekedett a kirendeltség.

A lótenyésztés föllendítésére három lipizai és két hazai jellegű arabs keresztezésű fedező mén bocsátott a kirendeltség rendelkezésére, amely valamennyie gyergyói községekbe volt kihelyezve. Ez 5 mén közül egy elpusztult, a meglévő 4-hez 3 új szerzetetett, úgy, hogy a folyó évre már további beszerzések nélkül is 7 megfelelő mén fedez a gyergyói községek méneseiben. Ezenkívül a békási híres tájfajtából 8 drb egyéves méncsikót vásároltatott, amelyek a toplicai uradalomban lesznek 4 éves korukig elhelyezve, amikor mint kifejlett tenyészkepes ménnek fognak a köztenyésztésbe visszajutni.

A sertésenyésztést 126 községben 551 gazdának 563 tenyészsertés kedvezményes áron való kiosztásával mozdította elő. Kedvezményül nyújtott az érték legfeljebb 40%-a és a beszerzés, szállítás, stb. költségei.

A juhtenyésztést 37 községben 1058 kisgazdának 80 ezer korona értékű 4877 drb tenyészjuh kiosztásával, a baromfienyésztést 16,222 korona értékű cserebaromfi és egy millió drb fajtojás kiosztásával mozdította elő.

Ezenkívül baromfikiallítások rendezése, minta baromfi-telepek szervezése szolgálták a baromfienyésztés ügyét.

A növénytermesztést 154 községben 1791 kisgazdának 2907 métermázsa kiosztott jó búza-, árpa-, zab-, burgonya-, lóher- és tengeri vetőmag kedvezményes átengedésével thomassalak és káinit kiosztásával, a szőlőtermesztést 521 ezer drb szőlőjtvány és vessző kedvezményes kiosztásával, a len- és kendertermesztést célszerű áztató telepek berendezésével, a gyümölcs-termesztést 39 községben 10.954 darab nemes gyümölcs-csemetének 10 filléres árban való átengedésével és Felsőrákos községben egy 25 holdas birtokosági mintagyümölcs-telep berendezésével, 3 db szeszifőző és 5 db. aszaló kiadásával, a zöldségtermesztést Szovátán és Sepsiszentgyörgyön bolgárrendszerű kertészet beállításával mozdította elő.

A legelőgazdálkodás emelése céljából 18 közlegelőn 1375 holdat jelölt ki a kirendeltség javítási és berendezési munkák végzésére s ezen célra 30000 korona engedélyeztetett. 33 község 2597 hold legelőjének feljavítási tervét dolgozta ki a kirendeltség 24.023 kor. államsegély engedélyezése mellett.

A kivándorlás enyhítésére és a munkás védelem érdekében a munkások baleset elleni biztosítását, továbbá munkaházak építését kezdeményezte és a munkások közvetítés terén ért el a rossz gazdasági viszonyok dacára elismerésre méltó eredményeket, így 1452 férfinak és 261 lánynak közvetített munkát. Ugyancsak hasznos tevékenysége volt a háziiparilag gyártott sásgyekény fonatok, a pokróckészítés és a szalmakalapfonás terjesztése és előállított áruinak értékesítése.

A hitelügy terén a kirendeltség közbenjárásának köszönhető, hogy az Orsz. Központi Hitelszövetkezet által alapított és igazgatott községi hitelszövetkezetek mellett a Kisbirtokosok Orsz. Hitelszövetkezete Marosvásárhelyen képviselőiséget állított föl oly szervezettel, hogy a legkisebb vagyonu földmives is a előnyös jelzáloghitelt igénybe vehet. — Sajnos, hogy a székelyföldi rendezetlen bir-

tokviszonyok következtében kivált a kezdet nehézségei között a kirendeltség a kért 1.726.000 kor. összegből eddig csak 633 ezer korona kölcsönt engedélyezhetett.

Elismerésre méltó és számottevő működést fejtett ki a kirendeltség a szövetkezeti szervezkedés terén. Az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet kötelekéhez tartozó 53 községi hitelszövetkezetnél ugyanis értesítési szakcsoportot szervezett, hogy a székelyföldi kisgazdák terményeiket összegyűjtve tömegesen értékesíthessék. Ezt az értékesítést a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének marosvásárhelyi, székelyudvarhelyi és sepsiszentgyörgyi helyi intézősegei vezetik, melyeknek egyúttal a termelés irányítása, az áruk osztályozása és helyes csomagolásra való oktatás is feladatukat képezi. Sajnos, hogy az idei inséges évben a termelés hátramaradottsága következtében ezen a téren jelentősebb eredmény a szervezésen kívül még elérhető nem volt. A fogyasztási szövetkezetek alakítását is propagálta a kirendeltség és 24 fogy. szövetkezet a miniszteri segélyezés nyomán meg is alakult. Ezek mellett a tejszövetkezetek létesítése azonban már jelentősebb eredményeket mutat föl, amennyiben ma 6 működésben és 10 alakulóban levő tejszövetkezet van a székelyföldön.

Végül meg kell említenünk, hogy a kirendeltség a gazdasági sóakértelem emelése és fokozása érdekében a megyei gazdasági egyesületeket segítségben részesíti, sőt maga is már 92 községi gazdakört alapított, ezenkívül összesen 227 db. különféle gazdasági gépet és eszközt adott ki falusi gazdaköröknek, szövetkezeteknek és birtokosoknak közös használatra népkönyvtárakat létesít, gyarapít és kezel.

A jelentésnek ezen rövid kivonatos ismertetéséből is megállapíthatjuk, hogy a székely kirendeltség két éves működési ideje alatt is sokat dolgozott, nem egy szükséges, sőt maradandó dolgot is létesített. Elismerés és dícséret illeti ezért a székelyföldi kirendeltség tényleges vezetőjét, Koós Mi-

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

Közgazdasági regények.

Irta: Árkövy Richard dr.*

Az a fellendülés, melyet a kultúra a XIX-ik században elért, a közfigyelmet a társadalmi alakulatokról mindinkább a munka, a közgazdaság terére vonta.

E fordulat hatása a regényirodalomban is észrevehető lett. Csatahősök, udvarias lovagok, epedő szerelmesek és derék polgárok helyett, a törekvő üzletember, sőt az egyszerű munkás is mind gyakrabban válik regényhőssé.

Elsőbben csak mindennapi életük apró örömeit és szenvedéseit vázolják; aztán lassanként ezen vázlatok csak keretül szolgálnak ama képnek, mely a modern munkának szellemkölcsei hatását ábrázolja és legújában a magánélet, valamint szellemi és erkölcsi tanulmányok a háttérbe szorulnak, hogy a

* Árkövy Richard dr., az O. M. G. E. s. titkára a berlini *Deutsche Tageszeitung*-ba írta ezt az érdekes cikket s ezt onnan vesszük át.

tényleges gazdasági tevékenység leírásának adjanak helyet. A regénynek egy új faja keletkezik: a közgazdasági regény.

Minden időben voltak regények, melyek a társadalmi élet nagy kérdéseit költőileg kezelni megkísérelték. Ez különösen az úgynévezett államregényekre vonatkozik.

Morus** és Donis*** közismert államregényein kívül figyelmet érdemelnek Campanella „Civitas solis“-ja (1620), Andrea „Reipublicae christianopolitanae descriptio“-ja (1619), Harrington „Oceana“-ja (1656), Bairasse „Historie des Sevarambes“-ja (1677), Morelly „Naufrages des îles flottantes ou la Basiliade de Bilpai“-ja (1753), Fontenelle „La république des philosophes ou histoire des Ajaciens“-ja (1768), Retif de la Bretonne „La déconverte australe par un homme volant“-ja (1783 ?) és Cabot „Voyage en Icarie“-ja (1842).

Mindezen államregények többé-kevésbé behatóan a közgazdaság kérdéseivel is foglalkoznak. De midamellett nem szabad ezeket

** Utopia (1415).

*** Imondi celesti, terrestri e infernali degli academici Pelleggrini (1552—1553).

— a mai modern közgazdasági regényekkel egysorba állítani. Schmith Ádámg csaknem teljesen homály fölte, hogy a világot tulajdonképpen a gazdasági hatalom kormányozza és a regényírók ebben a tekintetben is koruk gyermekei voltak. Egyik sem kereste az emberiség boldog jövőjét a munka tervszerű szervezésében; ennek következtében menedéket az ábrándvilágban kerestek, egy boldog Eldorádót teremtettek maguknak, melyben egy jóakarató s közelebről körül nem irt magasabb hatalom az emberiség minden kívánságát teljesít, maguknak az emberek közreműködése nélkül. A regények cselekvényében a tulajdonképpen akkor fenforgó közgazdasági kérdés, megoldottnak lett jelezve. Ámde a megoldás módja és rendje azonban a való élettől távol álló ábrándkép volt csupán.

Alapjukban különböznek ezektől a modern közgazdasági regények, melyek a gazdasági élet bizonyos jelenségeit szakszerű módon szemléltetik, nem hogy ábrándképet varázsolnak elénk, hanem az embert „a munkánál keresik föl“ őt, tehát mindenekelőtt gazdasági tevékenységének közepette vezetik az olvasó lelki szemei elé.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

hály dr.-t és mindazokat, akik ezt a működést lehetővé tették. De tőlünk nem várhatja azt senki, hogy ezt az elismerést és dicsőretet úgy nyilvánítsuk, hogy mindazt, ami a székely akcióban eddig történt; a tárgyilagosságtól légmentesen elzárjuk és hogy azokra a hiányokra, melyeket a kirendeltség eddigi munkájában találtunk, rá ne mutassunk. Földadatunknak, sőt kötelességünknek tartjuk, hogy a működés hibáit és hiányosságait megvilágítsuk, mert ezzel talán, ha talán csak kicsiny részben is előmozdithatjuk annak fokozottabb tevékenységét.

Kereskedelmi és gyógynövények termesztése és értékesítése.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet fölterjesztésben kérte a földmivvelésügyi m. kir. minisztert, hogy a fehéregyházi magy. kir. kincstári birtokon az 1904. évben eszközölt gyógynövénytermesztés eredményét az *Erdélyi Gazda* útján a gazdaközönséggel tudassa. Ezen fölterjesztésre a földmivvelésügyi miniszter leközlöte közlés végett a fehéregyházi kincstári birtokkezelőség alapos és kimerítő jelentését és sietünk azt mindjárt gazdaközönségünk tudomására hozni és a rendkívül érdekes és tanulságos jelentést egész terjedelmében leközlöni. Azt hisszük, olvasóink behatóan fogják tanulmányozni a jelentés adatait és azoknak nyomán legalább kísérletek megtételére látják majd magukat indíttatva:

A jelentés a következőképpen szól:

Már az 1903. évi termés eredmények eklatans bizonyítékot adtak ipari és a gyógynövények termelése felől s annak jövedelmet biztosító voltáról; az 1904. év, mely bizony dacára, hogy nagy szárazsága által az 1903. évi időjárással szemben az ellenkező végle-

Utóbbi időben a regény e fájának bárom mesterileg kidolgozott műve került kezeimhez: „Le maître de la Mer“ Eugène-Melchior de Vogüé vicomte-től †), „The Octopus és „The Pit“ Frank Norris-tól † †).

Vogüé műve, bár úgy alapjánál, mint irányánál fogva, méltó a hirneves akadémikus-hoz, mint közgazdasági regény. még távol áll a befejezettség azon magaslatától, mint az említett másik két mű, melyek szerzője a tehetséges — sajnos 1902-ben elhalt amerikai Norris.

„Le maître de la mer“, a tenger ura Willibald Archibald Robinson, az „Universal Sea Trust“ megalapítója és elnöke. Nem a közönséges újletember ez, aki megszerzett gazdagsága segélyével magának magasabb társadalmi állást akar biztosítani; neki nagy idealis tervei vannak: a tenger fölött egységes hatalommal uralkodni és mindazoknak a viharezett embereknek, kiknek mindennapi kenyerökért küzdeniök kell a hatalmas elemmel — jobb életet és biztos jövőt teremteni. Csak másodsorban gondol W. A. Robinson arra, hogy ő az „U. S. Trust“ által saját millióit is tetemesen szaporíthatja. Vogüé műve nem volna regény, és maga Vogüé sem francia, ha az ő fűszemélye, Mr. Robinson, a női bájok iránt érzéketlen lenne. Igen, ő szerelmes lesz, azonban viszonszeretetet nem találva, elég nagy-

tekbe csapott át: e bizonyítékokat csak megerősíteni tudta! Mert tényleg oly két különböző időjárási viszonyok között volt alkalom ugyanazon talajnak, ugyanazon növénynevei szemben való viselkedését megfigyelni, hogy az ebből párhuzamosan levont következtetés csak helyeselheti a termények tovább és nagyobb arányokban való mivvelését.

Még mindig sajnos azonban, hogy e termelés végeredményét feltűntető értékesítés nehézsége a termés kedvező eredményeit leszállítja, de vigasztaló lehet, hogy a mi olcsó munkáviszonyaink még mindig kedvezően jönnek termelő segítségére s ha a hazai feloldozás is segítségére jön, olyan eredményeket érhetünk el, ami a nyugati drága munkáviszonyok mellett még jó létet is teremthetne növénytermelésünk ez ágának.

Birtokkezelőség ez év folyamán termelési szempontból kiválóan figyelte a növények igényeit a talaj, az időjárás iránt, továbbá megmunkálásának módját, idejét, szedési és conserválási módok javítását s különösen megfigyelve az utó fermentáció ellenőrzésének feltétlen szükségességét. Értékesítési szempontból birtokkezelőség tanulmányozta a termelt növények értékét s a minőséggel emelkedő árat s ennek eredményeképpen valóban némely növényenél az árak kétszeresét érte el.

Itt kell megemlíteni, hogy e termelési ág fejlesztésére nagy befolyással lehet jövőre az itt létesített Lynhard rendszerű fűtött komló szárító, amelyben a növények szárítását már a komló szárazítás idejének beállta előtt lehet eszközölni, s ha tekintetbe vesszük, hogy e szárító mellett a növények bármily harmaton vagy eső után szedhetők s hogy a régi 3-5 napival 4-5 órai szárítás által a száradás eszközölve van s hogy az esetleg vastagabb levelek szárítása kézi forgatás nélkül eszközölve van, továbbá hogy a szárítás napról elzárható helyiségben történik: oly előnyökkel van támogatva a termelő, a melyeket kihasználni feltétlen szükséges.

És ha tekintetbe vétetik e szárítónak haszna különösen a gyökerek praeparálásánál, — a mikor e nélkül a hetekig való szárítás terhes keresztülvitele és hosszadalmas-

lelkü ahhoz, hogy lemondjon a hölgyről, kinek szivét oda ajándékozza s karjaiba vezesse annak az embernek, akinek nincsenek nagyszerű trust-tervei és nincsenek megszámlálhatlan milliói, de a ki az élet boldogságának nagyobb tökéjét volt képes megszerezni, mint ő, a tenger ura.

A Trust a szervezett munkának e gazdasági alakulata képezte a koncentrált gazdasági hatalom kell, hogy a regényíró érdeklődését is nagy mértékben lebilincselje. Vogüé felismerte, a modern munka és tőkeszervezetnek nagy jelentőségét és azoknak nagyszerű hatását rendkívül érdekes módon ecseteli. Megösmerteti az olvasót mindazon üzleti cselzővészekkel és fogásokkal, melyek által nagy gazdasági vállalatok egyesülése létrejön és éles vonalakkal rajzolja meg egy nagyszabású gazdasági vállalatok egyesülése létrejön és éles vonalakkal rajzolja meg egy nagyszabású gazdasági genie működését.

Vogüé célzata az volt, hogy a figyelmet az angol-szászok; különösen pedig az amerikaiak kolosszális gazdasági hatalmára terelje és egyúttal vázolja azt a módot és eljárást, melylyel ez a hatalmas népfaj, hatalmát megszerzi. De bármily mestéri legyen is azon leírás, amelyet a modern gazdasági életéről ad, messze mögötte marad azok ábrázolásának, melyet Franck Norris említett két művében nyújt.

ságának vannak kitéve s ha figyelembe vesszük, hogy a szárítás gyors keresztülvitele a preparatáumok minősége és színére minő befolyással van: e szárító beállítását e természetnek csak határozott előnyére szolgálhat.

Tekintettel azonban arra, hogy e szárítási mód mellett a levelek, a száraz külső része a nagy melegtől hirtelen megszárad: a belső részeken még megmarad bizonyos nedvesség, a melyet aztán a kupacokban való felhalmozás által izzasztásnak kitéve szabadítunk ki. Óvakodni kell tehát e szárítókról az árut azonnal zsákolni, mivel ha a zsákban kellene úgy izzadnia, erjednie, a hol a gyógynövény átforgatás nem eszközölhető: penészedés állana be s az értékét részben vagy egészben veszélyeztetheti.

Ez izzasztás a primitívebb szárítások esetében sem mellőzendő!

Végül megfigyelte a birtokkezelőség e termelési ágak iránti vidék szociális viszonyaira való jótékony befolyását; azt a nemzetgazdasági szempontból fontos hivatását, melyet a munkálatnál a leggyengébb munkás ellen (öregek, gyermekek) foglalkoztatása által tölt be.

Legyen szabad ez alkalommal a részletekre térve e termelt növényeket fajtájuk, specialis viszonyaik megfigyelésével tárgyalni.

1904. évben termelve lett:

1. Orvosi zsálya (*Salvia officinalis*).
2. Kerti csombor (*Thunus hortensis*).
3. Majoránna (*Origanum majoranna*).
4. Római szegfű (*Anthemis nobilis*).
5. Fodor Mentha (*Mentha crispa*).
6. Borsos Mentha (*Mentha piperita*).
7. Dalmát rovarpor (*Pyrethrum cinerariae folium*).
8. Festő mályva (*Althea rosea*).
9. Maszlag (*Datura Stramonium*).

1. Orvosi Zsálya (*Salvia officinalis*).

Az 1903—1904. közötti hó nélküli tél miatt az orvosi zsálya nagyon szenvedett. Különösen érintve voltak a régi 3—4 éves gyökerek, melyek ki is pusztultak. Ennek oka egyrészt abban keresendő, hogy ez évben a zsálya három aratást kapván: a tőke nem tudott tél előtt beérni s e hó takaró nélküli télben — különben is laza homokos talaj mellett s idős is lévén: a megfagyás pusztításának nem tudott ellenállani.

Ezen okulva a folyó évben 2 aratás lett bevezetve: a második után az új hajtások kellően beértek s kellően besűrűsödött nedvvel remélhetőleg ki fogják állani a telet.

Egyébiránt a tőkék fiatal erőben voltak is némi biztosítékként szolgál!

E két metszés azonban a folyó évben, mikor a nagy szárazság a sarjazást nem hajtotta oly erősen: egész természetes volt, még rendszeren keresztül is vihető; azonban egy csapadék bő esős év a mi talajunkban a három metszést nem engedi el. Ez esetben a fő mindig, hogy az utolsó metszés szeptember 1-én túl ne maradjon.

A zsálya természete a szárazságot jól bírja s bár a f. é. nagy szárazság a termést bizonyára kisebbitette, mint rendes csapadékú időben lett volna, azonban a nedves természetű 1903. év eredményét mennyiségileg és minőségileg jóval felülmulta.

Indokul nem szolgálhat az 1903. év javára az, hogy ez év a beállítás esztendeje volt, mert hiszen az 1904. évi *Salvia* tábla 104 négyszögöléből 78 négyszögöl szintén új beállítás volt.

A minőség illő olaj tartalom a folyó évben feltűnően fokozott mértékben érvénye-

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

sült. Ugy látszik, hogy ez magyarázza meg a multhoz mérten q-ként elért. 10 korona ár-emelkedést.

Salvia termelése — tekintettel, hogy már az első palánták után is szép eredmény nyerhető s hogy kezelése komplikált munkával nem jár: igen jól kifizeti magát. Földolog, hogy a növények megfelelő zárata biztosítva legyen. Erre pedig a 30 cm. növény és sor távol a megfelelő, mely esetben a növény a talaj nedvességét az igényéhez mérten jól megőrzi, fejlődéséhez szükséges területe van, a mellett a föld is intenzívebben használtatván ki, a gyom fejlődésnek kisebb alkalom nyílik.

Folyó évi tapasztalat a zsálya minőségének szedés által való emelésében is módosítást rendel. Nem szabad a Salvia fás részeit a szedés után beletörni a preparálandó részek közé, hanem ágaira szétszedve a vastag durva részekről leveleiket megfosztva rakjuk a szárító szűrűkre. Ilyen árú mindenestre biztos értékesítést remélhet.

Igen fontos a levelek tömegeinek az emelése a minőség romlása nélkül! Ez mindenestre csak egyoldalú műtrágyák alkalmazása által volna elérhető. E kísérlet ellenőrzéséhez azonban vegyi vizsgálatok eredményeinek ismerete kívánatos. E műtrágyázás keresztül vitelének szüksége e termelési ágánál követelően lép fel, mert a ki kiskerti területtel rendelkezik, csakis a huzam fokozása által képes számításait megtalálni.

A Salvia hozama 1904. évi termés után kholdanként 1214 korona volt, melynek értéke 100 kg.-ként 50 korona. Így 1 khold terület 607 koronát ad. A mi tekintettel termelés és munka iránt támasztott igényekre: teljesen kielégítőnek mondható.

Szaporítása leghelyesebben mag utján történjék! És pedig meleg ágyba, ha bevetődik április közepén, már ültethető s még az évben ki is fejlődik és szép hozamot ad.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy e több évre szolgáló növény aratása már az első évben minél alább a földszínéhez minél közelebb történjék, nehogy a magas metszés által a tő földből kiemelkedjék.

Szolid hozamért és egész munkálatának szolidágáért termelése még a mai viszonyok között ötven koronás árak mellett is ajánlott.

(Folytatjuk.)

Az én szőlőmivelésem.

Irta: **Id. Sipos Gábor.**

II.

Ha elég munkaerő felett rendelkezem: a dugványokat, (miként minden csemete ültetésekor a gyökérzettel tenni szoktam) elültetés előtt, alsó felével sűrű agyaghabarcsba mártom.

Sokkal célszerűbb a lyukat, melybe a dugványt ültetjük, úgy ütni, hogy alsó vége a függőleges iránytól eltérőleg, déli irányban haladjon, de nehézséggel járván: nem igen gyakorlom.

Az öntözés után a lyuk üresen maradt felső felét azért töltöm meg száraz földdel, hogy itt a gyökérképzést gátolva: szőlőmet első sorban alsó gyökerek eresztésére kényszerítsem, mert ha nem így járok el: a beültetett szőlő első sorban a felszínhez közel hajtja gyökereit, az alsók silányok maradnak, a felső gyors fejlődésnek induló gyökereken alul a beültetett törzs is, erősödés tekintetében, majd nem a beültetés állapotában marad.

Igy aztán a felső gyökerek szükséges

lemetszése után a szőlőt nemcsak nem gyarapodik, de gyakran egészen elsatnyul, sőt el is pusztul.

A lyukat azért célszerű a lejtő irányában ferdén ütni, mert minél inkább megközelítik a nap sugarai azt, hogy a földben levő szőlőtörz derékszögben essenek: annál tartalmasabb gyümölcsöt nyerünk.

Midőn a hajtások egy arasznyira nőttek: a két legalsóbb erős hajtást meghagyom, a többit pedig eltávolítom és egész nyáron arra szoritkozom, hogy telepemet a gyomtól kapálás által tisztán tartsam, a hajtások pedig letörés ellen, karóhoz kötözés által biztosítottasnak.

Ősszel, miután a dér a lombozatot leforrázza: a szőlőt megnyitom és megmetszem, a mi abból áll, hogy a szőlőtörzs körül a földet egy arasz mélyen elkaparom, s a gyökereket éles késsel lemetszem, úgy, hogy a törzs a földszínétől lefelé egy arasznyi hosszúságban gyökérmentesen sima legyen, a két hajtás közül a felsőt az alsó hajtás felett, az öreg fával együtt éles ollóval (jobb, de lassabb késsel) levágom, az alsó hajtást pedig két szemre metszem.

Ha az alsó hajtás a felsőhöz képest silány, a mi nem ritkaság, akkor sima vágással az alsó hajtást távolítom el és a felső hajtást metszem két szemre.

Az így megnyitott és megmetszett szőlőtelepet — ha az időjárás megengedi — 10—12 napig azon állapotban hagyom, azután pedig annyi gázmentes földet húzok rá, hogy egy tenyérnyi vastagon fedve legyen.

A metszéssel azért kell addig várni, míg a dér a lombozatot leforrázza, mert ha előbb metszünk: a még élénk nedvkeringésnél fogva, a meghagyott szemek nemcsak túlságosan megduzzadnak s így a telet nehezebben bírják ki, hanem az is megeshik, hogy elfedés előtt kihajtanak s így tavasszal nagyon sok, de silány hajtásokhoz jutunk.

A gyökereket legalább egy arasz mélyen azért kell eltávolítani, mivel ezek nagyon gyorsan fejlődven: nemcsak az alsó gyökerek, hanem a gyorsan fejlődő felső gyökereken alól, a törzs is elsatnyul, a mi azt vonja maga után, hogy ha a felső gyökereket valami veszedelem éri, a mi a felszínhez közel fagy, kapavágás stb. által igen könnyen megeshik, a tő visszaesik, évek alatt termő fát fejleszteni nem bír, sőt ki is pusztulhat.

De ettől eltekintve, ha a felső gyökereket évenként el nem távolítják miután a földet a kapa is, az eső is mindig lefelé hordja: oldalos helyen néhány év alatt a levegőre kerülnek, a mi feltétlenül pusztulásukat és a tő elsatnyulását, eltuskodását és ez által azt eredményezi, hogy az a tő, ha nem is pusztul el, de kellő termést soha többé adni nem fog, ha csak rokkantással le nem mélyítjük.

A megnyitott és megmetszett szőlőt 10—12 napig azért kell a levegőnek kitéve hagyni, hogy a metszés és a gyökerek leszedése által okozott sebhelyek felszíne megszikkadjon, mert ha azon frissen télire elfedjük: a tavaszi kifedés után (a mit a nedvkeringés megeredése előtt minél később kell végezni) a szőlő nedve napokig foly, a mi a fejlődés rovására esik, sőt a fiatal tő könnyen elvérzik, elpusztul.

Ha ősszel az időjárás a 10—12 napi nyitva hagyást nem engedné meg: a nedvfolyást úgy gátolhatjuk meg, ha tavasszal a nedvkeringés megindulása előtt fedjük ki, hogy a sebhelyeket a szabad levegő érje, de tavasszal az ilyen eljárás kockázattal jár,

mert azon időben könnyen fordulhat elő fagy, mely a szemeket (rügyeket) megöli.

Tavasszal, a nedvkeringés megindulása idejében, a földet a törzstől eltávolítom s a földet a törzs körül olyan mélyen kaparom ki, a mennyire ősszel a gyökereket lemetszettem és az első kapálásig úgy hagyom.

Ezt a munkát a legnagyobb óvatossággal kell végezni, hogy a rügyekben és törzs kérgén sérüléseket ne okozzunk.

A minél huzamosabb időig való nyitva-hagyás azért célszerű, hogy a letakarított törzsrészen minél később keletkezzenek új gyökerek, mert azok aztán őszig annál gyengébbek levén, őszi letakarításuk által annál jelentéktelenebb sebeket ejtünk, de másfelől az alsó gyökerekhez ez által a légnek és esőnek szabad út marad.

Ezen túl nyáron át szőlőtelepemmel ép úgy bánok el, mint az első évben.

Ősszel a lombozat elszáradása után az olyan tő, melynek mindkét hajtása az 1 cm. vastagságot el nem érte: olyan elbánásban részesül, mint az előző (első) év őszén, de a melynek mindkét hajtása a kellő vastagságot elérte, ennél az alsó hajtást 3 szemre metszem, a felsőt pedig 70—100 cm. hosszúra hagyom, a szerint a mint a tő gyengébb vagy erősebb, mindkét hajtásról a levelezéskor rajta hagyott hónalyrészeket levágdom, a csapot (a 3 szemre metszett alsó hajtást) raffiával a hosszabb hajtáshoz kötöm és ha az idő enged, a sebhelyek beszikkadása végett, 10—12 napig úgy hagyom. Ezután a hajtásokat a hegy irányában a sor szerint a földre fektetem és gazmentes földdel legalább egy tenyérnyi vastagon egészen elfedem.

A fedésre azért kell gazmentes földet használni, mert a fedanyag között levő korhadó növényi részek vegybomlással menven át: az élő szőlőt megtámadják.

A 3-ik év tavaszán kifedés után a földet, mint az előző tavaszon, a tő körül annyira kikaparom, a mennyire a gyökerek le voltak metszve, a két szemre metszett tő ép oly elbánásban részesül őszig, mint a 2-ik évben, de a termőre fordult tőnél a magfa csapot (a 3 szemre metszett alsó hajtást) — az e célra magam által termelt arany fűzvezzővel — a felső rügy feletti csonknál fogva szoroson a karóhoz (törzskaró) kötöm. Ugyancsak ezen karóhoz kötöm a hosszabb hajtást (magfát) a föld színétől 40—50 cm. magasan, a kötésen felüli részt a hegy irányában meghajtva: végével a vendég karóhoz (a sorban a tőtávolság közepére ütött rövidebb karóhoz) kötöm rigópallóra.

Ha rigópallóm az így leütött vendég karóig el nem érne: közelebb ütöm, hogy elérjen.

A magfa végét mindig úgy kötöm a karóhoz, hogy az utolsó bög a kötésen tul, de közvetlenül a kötés mellé essék, mert különben a termés súlya a magfát a kötésből kihuzza.

Ha szőlőmet karikára mivelném: a hosszabb hajtást (magfát) félkarikára kötém.

A termőre fordult tő további kezelése a következő:

Midőn az első levelezés (vulgó: magfaválasztás) ideje elkövetkezett, a mi rendszerint június elején áll be, a magfacsapon (az ősszel 3 szemre metszett alsó hajtáson) a két legerősebb hajtást meghagyom, raffiával lazán a törzskaróhoz kötöm, a többi jövést pedig eltávolítom.

A rigópallóra kötött hosszabb fán minden olyan hajtást, melyen fűrt nincs, eltávo-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékzők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Flu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

litom, a fürtös hajtások hegyét pedig, a fürt felett 3-4 levéllel lecsipem.

Van olyan hajtás is, melyen 2-3 fürt van, de maga a hajtás nagyon silány. Az ilyen hajtás hegyét nem csipem le, mert ez honalyakat nem hajt, ha tehát csonkázás által az ilyen a lombképzéstől a hegyén megfosztom, természetét kifejleszteni nem bírja.

Ezután virágzás előtt csupán arra szoritkozom, hogy a magfacsapon meghagyott két hajtást koronként lazán raffiával a karóhoz kössem és ez által a letörés ellen biztosítsam.

A szőlő elvirágzása után a honaljzást végzem, a mi abból áll, hogy a magfacsapon meghagyott két hajtás leveleinek tövén levő mellékhajtásokat eltávolítom, de minden ilyen mellékhajtáson egy levelet a tövén levő szemmel együtt rajta hagyok.

Ha hajtásaim az 1½ méter hosszúságot elérték, ott megcsonkázom.

Ha a pallóra vagy karikára kötött fa termő hajtásai (termőcsap) dús honaljakat hajtottak, ezekből is leszedegetek, nem azért, mintha a termésnek dúsabb lombozatra szükségse nem volna, mert hisz minél több a lomb, annál tökéletesebb lesz a termés, hanem azért szedek le belőle, hogy ez által a magfa erősödésére hassak. De ezeken kívül eltávolítok a töről minden az első levelezés óta keletkezett hajtást.

A nép a hónaljzást úgy végzi, hogy a honaljakat (mellékhajtásokat) többől tördeli ki.

Ez az eljárás a jövő évbéli termés mennyiségére és nagy részben minőségére is nagyon csökkentőleg hat, mert a termőrügy a hónaljjal egy csatornán táplálkozván, táplálékának egy részét a hónalj útján szerzi meg; ha tehát azt egészen eltávolítjuk, ez által egyik életszervétől fosztjuk meg.

Ez azonban a kisebb baj volna, mert ellátja magát táplálékkal a rügy a főhajtásból, de nagyobb kárt okoz a honaljak kitorése azért, mivel az ilyen durva eltávolítás által megsérül a főhajtásban levő közös csatorna, mi által nagy részben meggátoljuk a rügyet abban, hogy a főhajtásból kellő táplálékot szivhasson. Az ilyen rügyből fakadó hajtás aztán termést alig ad.

Innen van az, hogy az ilyen módon meghónaljzott magfa rügyei közül csak azok hoznak bővebb termést, melyek mellett a honaljzaskor mellékhajtások (honaljak) még nem voltak kinőve, tehát kitéphetők sem voltak.

(Folytatjuk.)

Melyik tojás alkalmas a költésre?

Sokszor halljuk gazdasszonyainkat panaszkodni, hogy ha tyúkot ültetnek, az nem költ ki elegendő tojást, pedig még a babonát is pontosan betartják, hogy páratlan számban rakták azt a fészekbe. Ilyenkor azután szidják a tyúkot, hogy nem jó költő és feledik első sorban azt, hogy sokszor 12-15 tyúk mellett csak egy kakast tartanak.

Aki költésre alkalmas tojást akar, annak először is arra kell törekednie, hogy fiatal, erős és szép kakasa legyen s ne legyen mel-

lette több hat tyúknál. Így bizonyosan költés-képes tojást s abból szép, erőteljes kis csirkéket kap.

A költetésre szánt tojásokat azonban még így is gondosan meg kell válogatnunk, és pedig:

A tojás ne legyen nagyon öreg. Nem szabad összetörve lennie; ha csak igen csekély a repedése, akkor azt beragaszthatjuk papirossal, de ha a repedés helye csak a legcsekélyebb nedvességet is mutatja, már nem alkalmas a tojás tyúk alá. A kétéves tyúk tojása jobb, mint az egészen fiatalé, mert ezek még nagyon aprók és csenevész kis csirkéket szolgáltatók. A tojás ne legyen piszkos, mert a piszok megnehezíti a kis csirke kibujását s a héj könnyen pelyhéhez tapad. Azért ha a tojás piszkos, azt langyos vízben tisztára kell mosni. Ha nagy tojás kerül a kezünkbe, azt soha sem szabad felhasználnunk költetésre, mert a nagy tojásnak rendszerint két sárgája van, már pedig két csirkét egy tojásban ha költetünk, azok majdnem kivétel nélkül nyomorékok, ha ugyan kikelnek s nem nyomta már előbb agyon egyik embrio a másikat. Ennyit a tojás megválogatásáról, most jön a gondozás.

Mivel nem minden gazdaságban van annyi tyúk, hogy egy nap alatt egy fészekre való tojást szedhetnénk össze, tehát el kell azokat tennünk száraz, de hűvös helyen, ahol a nap rájuk nem süt, mert a mely tojást a nap csak egy órán át sütötte, azt ne tegyük többé tyúk alá, mert egyáltalán nem, vagy csak igen ritkán kel ki. Babonás, rossz szokás az, hogy a költetésre szánt tojásokat a kamrában élükre állítva tesszük el. Fektesük csak azokat az oldalukra, úgy a mint a fészekben feküdni szoktak. Ha a természet szükségesnek találta volna, hogy a tojás ne így feküdjék, akkor bizonyára gömbölyű alakúra szabta volna vagy sárgája a hegyében lenne nehezebbül, hogy azon álljon meg.

Hogy meg van-e valóban termékenyítve a tojás, azt csak pár nappal azután tudhatjuk meg, ha már üli a tyúk. Azonban igen rossz szokás ilyenkor a tojásokat sorban kiszedni s a nap felé tartva végignézegetni, hogy benne van-e a sötét mag; mert hiszen előbb említettem, miként a napsugár ártalmas a tyúktojásnak, mert az nem Struc-tojás. A gazdaszszony ne legyen kíváncsi, hogy előre meghatározza, hány kis csirkéje lesz; majd meglátja ha kikelnek. Babrálásával legfeljebb azt éri el, hogy kevesebb kel ki.

Mig közlekedési eszközeink nem érték el azt a tökéletességet, hogy a legtávolabb vidékekről is hamar meg jön a posta, addig azt tartották a baromfitenyésztők, hogy a távolabbról vagy épen külföldről küldött tojások nem kelnek ki. Ma már tisztában vagyunk ezen nézet helytelen volta felől s mindennapi dolog például Angliából tojásokat hozatni.

Szállításnál csak arra kell ügyelnünk, hogy a tojások rendes fekvés mellett, fűrészbordába avagy korpába legyenek csomagolva úgy, hogy egyik a másikkal ne érintkezzen; a külburkolat lehet láda vagy erős kosár. Nagyobb elővigyázat kedvéért szokás még minden egyes tojást külön szénába is becsavar-

gatni. Így tesznek az angolok, akik e mellett egy ládába nem tesznek több tojást, mint a mennyi éppen egy fészekre való.

A postán érkezett tojást mindenesetre azonnal rakjuk tyúk alá, mert egyáltalán ha soká áll a tojás, belső hárttyája nagyon szivós lesz s a kis csirke nehezen szakítja azt át.

Krenedits Ödön.

Könyvismertetés.

„Utmutatás a komlót pusztító állatok ir-
tására» címen az állami rovarügyi állomás főnöke egy 55 oldalos hasznos kis füzetet irt sok hazai tapasztalat nyomán is. Az utóbbi évek jó komlóirai nyomán hazánk komló-területe is fejlődésben lévén, úgy, hogy 1898. óta 630 kat. holdról mai napig ca 1200 kat. holdra emelkedett, így tehát már ezen termelési ág is jelentőséget nyert nálunk is különösen azzal, hogy az idén már valamivel több lesz a termésünk, mint a mennyi a hazai sör-gyárak szükséglete. Hál' Istennek, eddig különös komlósveszedelmeink nem igen voltak, de a fejlődéssel karöltve nincs kizárva pl. valamely erősebb rovarkártétel, már csak azért is, mert még mindig betegek lévén a cseh komlósok, onnan terméssel vagy dugványokkal könnyen átjöhet valami új baj. Tehát hasznos intézkedése földművelésügyi miniszteriumunknak, hogy ezen füzetet csupa előzetes óvatosságból megíratta s hálásak lehetnek a komló-termesztők, márcsak azért is, hogy ilyen gyakorlati irányban, elég részletesen, érdekesen s mégis tudományosan dolgozta fel Jablonowsky kutatásainak anyagát, melyekhez a rajzokat eredeti úton Benczur assistens rajzolta meg. Kilenc főbb komló-károsító állat alkatát, életét, pusztításait s az ellenük való védekezést írja le a füzet s különös figyelmet érdemelnek a komlóbolháról, levéltetűről s komló-atkáról szóló jegyzetek, mert eddigi tapasztalataim alapján ezen három pusztítás lépett fel az utóbbi években a legtöbbször, s újabban a Dunántúlon a komló-ormányos bogár is. Az első kettő élete, pusztításai közvetlenebbek lévén, azokat termesztőink is jobban ismerik, az atka pusztítását veres-penesz (réz-rozsda, kuperbrand) néven csak sejtették, s időjárás befolyás nyomán általában valamely penészes betegségre gondoltak. Az előtűnk fekvő füzetből tisztán megismerkedhetünk a baj okozójával — sajnos, az ellene való védekezési módok még nem egészen tökéletesek. A komlóbolhánál jut eszünkbe a székelyföldi drótrendszerű komlósoknál tett tapasztalat, hogy a drótra nevelt komlót kevésbé bénítja a bolha, mert az inda folyton imbolyogván, nem ad oly nyugalmat a komlóbolhának mint a karós művelésnél. Ilyen helyeken újabban nehéz füstöléssel szokták a földre ugratni a százezernyi rovar, amely 1904-ben, a tartós szárazság idején már a tobozokat is lyukgatta. Ezen füzetet, mely a földművelésügyi miniszterium ez évi 3. számú kiadványa, ajánlatos megismerni minden komlótermesztőnek; az 50 fillérért megrendelhető Budapesten a „Pallas“ irodalmi vállalatnál.

—r—s.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi
részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített leveleim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőnycim: „Agraria“ Budapest.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámoralkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes ta-
lajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a
talaj alapos megmunkálására ter-
jedelmes, szakszerű és minden gazdának
értékes felvilágosításokat nyújt — és
díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén leg-
első-rangú magyar gyárt-
mány, felülmúlja még a
legnevezetesebb idegen
gyártmányokat is.

EGYLETI ELET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ állattenyésztési és állatkiállítási szakosztályának végrehajtó-bizottsága 1905. évi május hó 9-én kedden, d. u. 4 órakor — Petőfi utca 7. szám alatti helyiségében ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

az elnökség.

Tárgy:

Elnökségi előterjesztések.
Közgyűlés napjának kitézése.

*

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesületnek f. hó 14-én, vasárnap d. e. 1/2 11 órakor, Marosvásárhelyt, a vármegyeház termében tartandó közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Titkári jelentés a múlt évi működésről.
2. Pénztárnok jelentése a múlt évi pénztári forgalomról.
3. Költségelőirányzat megállapítása.
4. Esetleges indítványok.

Az elnökség.

*

Meghívó. Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület f. hó 14-én, vasárnap, d. e. 11 órakor Marosvásárhelyt, a vármegyeház termében választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja

az elnökség.

Tárgyak:

1. A gazdatiszti nyugdíjügynek a f. hó 21-én Budapesten tartandó nyugdíjügyi kongresszussal kapcsolatban való tárgyalása és megoldási javaslata.
2. Esetleges indítványok.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Időjelzés.

1905. május 1.

Az április 28-iki csomópont bár erős változást hozott az időjárásban, de a változás jellegre nézve egészen ellentétessé vált azzal, mint a hogyan a bolygók állásaiból vett számításaim szerint én azt jeleztem. Nemcsak a fagy, hanem a hűvös eső is egészen kimaradt és ezek helyett abnormálisan erősen meleg idő állott be.

A jelzés és bekövetkezésnek ilyen ellentéte az időjárás jellegét illetőleg — mint az már rendszerem fejtegetésénél oly sokszor hangoztattam — igen előfordulhat még a mai hézagos megfigyelések mellett és pedig azért, mivel a bolygók befolyása következtében, azonos állapotok jönnek elő, mint a tenger ár és apályánál, a Hold befolyása által, vagyis hullám hegyek és völgyek formájában hol közeledik, hol távolodik az éter semkör véghatárvonala földünkkel szemben, a mely nemcsak a depressziókat szüli rendszerem szerint, hanem a Nap sugarainak melegítő hatását is szabályozza, így földünkön meleget vagy hideget teremt, tehát egymással merőben ellentétes hatásokat létesít.

Május hó esős jellegű csomópontjai 4—17, esetleg 24—26, a melyek hatáskörében várható lehülés vagy eső, különben pedig mint jeleztem is május hava meleg és száraz jellegű, szeles változatokkal. A 24—26-iki csomópontok alkalmával hasonló bolygó állások vannak, mint az április 28-ik volt, kivéve, hogy az ezeket megelőző nap már nem meleg jellegű a bolygók részéről sem, így az erősebb lehülés, esetleg fagy valószínűbbé válik, a mit a tények fognak megmutatni.

Május hó csomópontjai: 3—4—8—12—17—18—22—24—26—29—30 a melyek közül azonban kiválólólag 4—12—18—24—26-ikiak vehetők nagyobb figyelemben erősebb befolyású változataikkal, a melyekre esnek a Napnak tengely körüli forgásának negyedei is, a 28-iki csomóponttól számítva, így ezek részéről is változásoknak van e napon alávetve az időjárás.

Meteor.

*

— **Szent-Iványi Gyula** nyug. ítélőtáblai tanácselnök, Háromszék, Brassó és Fogaras vármegyék volt főispánja, az E. G. E. alapító és választmányi tagja f. hó 1-én 64 éves korában Farnoson elhunyt. Szent-Iványi Gyula egész életén át lelkes és tevékeny munkása volt az erdélyi közéletnek és mezőgazdaságnak és azért az erdélyi társadalom igaz részvéte kíséri sirjába.

— **Juhvásárlás.** A székely akció támogatásával a kis-küküllőmegyei gazdasági egylet lehetővé igyekezett tenni a vármegyebeli szegényebb sorsú kisgazdáknak azt, hogy állami kedvezményvel juthassanak juhok beszerzéséhez. Ezen akció annyival is inkább nagy horderővel bír jelenleg, mivel a tenyészjuhok ára rendkívül magas (darabonként 20—24 korona), úgy, hogy ezen állami kedvezmény és támogatás nélkül nem igen lehetnének kisgazdánk ama helyzetben, hogy tenyészjuh-szükségeiket beszerzezhessék. A székely akció, illetve a székelyföldi miniszteri kirendeltség összesen 8800 korona segítséget adott a kisküküllővármegyebeli magyar községek részére tenyészjuhoknak, 20% árkedvezmény mellett leendő beszerzésére. A vármegyeyi gazdasági egylet ezen összeget már folyósította az illetékes főszolgabíráknak, úgy, hogy a tenyészjuhok egyrésze az ezen héten kezdődött székelykeresztúri juhvásáron, másik része pedig e marosludasi vásáron lett beszerzeve.

— **Komló-hírek.** Az elmúlt két évi jó komlóárak révén e tavaszon oly buzgalommal fogtak hozzá Cseh-Bajorországban, Württembergben s Elzaszban új komlóskertek ültetéséhez, hogy szakemberek véleménye alapján pl. a bajor s elzászi kormányok óvatosságra intik az új komlótelepítőket. Nálunk az erdélyi részeken szintén mintegy 20 kat. holdon létesült e tavaszon új komlós, a Bácskában azonban ca 200 kat holdon. Az erdélyi részeken érdekes új telepítés a magyar-gorbói sodronyrendszer kert, nemcsak, mivel az oszlop-sodronyrendszer felfuttatás s ültetési módok a legújabb elvek szerint eszközöltettek, de mivel hazarészünkön is mind kevesebb a fenyőkaró s drágábbá is vált: ezen új kert, (amely a vasútról is látszik) példát kell, hogy mutasson az új irányú komlóstelepítésre s hogy miként alakítandók át régi kertjeink. Itt

kell hirt adnunk arról is, hogy a kolozsvári gazdasági tanintézet minta-fajta- s kísérleti komlóskertjének telepítése is most fejeztetett be. Éppen kibuvóban van a komlóhajtás, de vele egyidejűleg legerősebb hazai ellenségét a komlóbolhát is kicsalja a májusi nap — legjobb védekezési mód a Bajor József (Rácalmás) féle komlóbolhafogó készülék, mely feltalálónál rendelhető meg 6 koronáért. Hazánkban is a jó minőségre való törekvés egyik jele, hogy a nagyobb termelők mesterséges száritót építenek s pedig a cseh Linhart féle vált be legjobban, abból tavaly a fejelegyházi állami mintaszáritó nyomán 3 épült, e nyáron pedig a Bácskában fog négy épülni. Ujabbán különösen a Dunántúl, a komló ormányos rovarok kezdenek nagy károkat tenni: legcélszerűbb gyerekekkel összeszedetni. Mint a Bácskában beszéltek, ott már jártak komlóügynökök, akik 160—200 koronát ígértek elővételi árként 100 kg. komlóért, valahol Dél-Németországban is tettek kötések — mi várjuk meg a termést s a normális piaci alakulást. Az Erdélyi Gazdasági Egylet könyvkiadó vállalatában legközelebb megjelenik: Cséser Lajos szaktanártól a „Komlótermesztési útmutató“ című füzet circa 50 ábrával s megrendelhető lesz Kolozsvárt, (Gazdasági Tanintézet.)

— **Megtévesztés használt géppel.** (Kuriai ítélet.) A felek között egy használt cséplőgép iránt létrejött adásvételi szerződés hatálytalannak kimondatott, abból az okból, mert megállapítást nyert, hogy a gép tetemesen hosszabb időn át volt már használatban, mint ahogyan azt az eladó az eladáskor állította. A hatálytalanság ellen az sem szolgált akadályul, hogy a nem teljesen szakértő vevő a vétel előtt alaposan megvizsgálta és megvizsgálta a gépet. Az olyan szerződés, amelynek létesítésénél az egyik szerződő fél a másik szerződő féllel szemben ennek nevezetes vagyoni hátrányára rosszhiszeműleg járt el, illetőleg a másik szerződő felet annak nevezetes vagyoni hátrányára a szerződés tárgya tekintetében tévedésbe ejtette, az utóbbi szerződő fél részéről ezen alapon hatályára nézve megtámadható és e tekintetben mi jogi jelentőséggel sem bír az, hogy szerződésileg ki nem kötött, hogy a szerződés tárgyául szolgált és az eladó által bizonyos korúnak (12 év) említett használt gép körülbelül ilyen (12 éves) korú.

— **Fatenyésztesí jutalomdíjak.** A Magyar földhitelintézet az előző évekhez hasonlóan a folyó évben is a hazai gyümölcsfatenyésztesínek községi faiskolák útján való előmozdítása céljából 1 db. 600, 2 db. 400 és 18 db. 200 koronás díjat tűzött ki oly tanítók jutalmazására, kik faiskolát kezelnek és a fatenyésztesí terén szembetűnő sikert képesek felmutatni. Ezen díjakra pályázhat minden magyarországi faiskolát kezelő néptanító, valamint olyan községi kertész, aki a faiskola kezelésén kívül a népiskolában a gyümölcsfatenyésztesít hivatás-szerűen tanítja. Pályázatok f. évi június hó 1-éig adandók be az illető kir. tanfelügyelő-ségekhez.

— **Egy milliomos életpályája.** Egy disztrakomán, melyet egy előkelő fővárosi nagykereskedő tiszteletére adtak abból az alkalomból, hogy udvari szállító lett, az ünnepeinek élete folyása a jelenlétükre mely benyomást gyakorolt. Mint szegény fiatal gyerkőc került Budapestre s itt egy nagykereskedő cégnél szolgáló állást nyert el. Ki-

Ajánlok arankamentességre államilag ólomzáralt szavatolt csiraképes amerikai és olasz magtól ment —
lóheremagot 80 és 85 koronával. Kiváló szép, bőtermő ligowoi zabot
10 koronával. Magas csiraképeségű tavaszorsót 12 koronával budapesti ratárunkból. —

HALDEK

magnagykereskedése, József Főherceg ő csász. és királyi Fensége udvari szállítója, BUDAPEST, VII., KER., KÁROLY-KÖRÚT 9. SZ.

Továbbá rendkívül szép, magas csiraképeségű

baltaczimmagot

15 koronával a pinczehelyi állomásról, valamennyi 50 kilónként.

tartó szorgalma és feltétlen megbízhatósága folytán olyanira megnyerte főnök bizalmát, hogy ez beírta egy kereskedelmi esti tanfolyamra, melyet kitűnő eredménnyel fejezett be. A szolgából egy kereskedelmi alkalmazott lett. Miután azonban nagyon mérsékelt jövedelemben részesült még így is, egy osztálysorsjegyet vásárolt, melylyel hosszabb ideig játszott, míg végre a szerencse kedvezett neki és egy főnyereményhez jutott. Egy forgalmas utcán üzletet nyitott és törekvő munkásságát siker koronázta itt is. Üzlete virágzott és ezenkívül a polgártársak bizalmát és tiszteletét is kivívta magának olyannyira, hogy az iparkamarába és a városhoz is beválasztották bizottsági tagnak. „Látják, tisztelt uraim — fejezte be az udvari szállító elbeszélését — ami vagyok és amivel bírok, azt a szerencsés Török bankháznak köszönhetem. Mert ennek szerencséje nélkül talán még ma is csak függő viszonyban levő alkalmazott volnék és nem egy önálló kereskedő.”

— 203 millió 895.000 korona. Ezt az óriási összeget fizette ki a m. kir. osztálysorsjáték nyolc esztendő fennállása alatt. Ha a magyar sorsjáték tervezetét másokéval összehasonlítjuk, el kell ismernünk, hogy a mi sorsjátékunk az egész világon leggazdagabb. Nemcsak azért, mert itt találjuk a legnagyobb nyereményt és mert oly nagyok a főnyereményei és mert szerencsés esetben egy milliót is lehet nyerni (ilyen esélyeket a világ egyetlen sorsjátéka sem nyújt), hanem főleg azért, mert tervezete valóban zseniálisan van kidolgozva A 14 1/2 millió koronányi óriási pénzüsszegre lehet a nép legelső rétegéig. Nyolc évi fennállása alatt az osztálysorsjáték szerencseintézményé lett, mely nagy hivatást teljesít. Egy pillantást kell csak vetnünk az XVI. sorsjáték ma közzétett tervezetére, hogy meggyőződjünk róla, mily előnyös az ezen sorsjátékban való részvétel.

— **Basalt festék**, hidegvizfesték, homlokzatok és belső mázólatok részére. Mikrosol házigomba, nyálka- penészgomba kiirtására és képződése ellen. Már régen mutatkozik egy könnyen kezelhető és hatásos hidegvizfesték szükségessége homlokzatok és belsősegek mázólatára, minthogy a használatban levő agyag és mészfestékek a cínak sehogysem felelnek meg és az olajfesték pedig drága. Ezen kellemetlen helyzetben segít a Basalt festék, mely már közönséges víz hozzáadása által már használhatóvá válik. Teljesen viharálló, mosható, mázólat nem repedezik és nem morzsolódik, amellyel tűzbiztos, ami fatárgyakra nézve rendkívül nagy előny. Minthogy a Basalt festék alig drágább mint a használatban lévő agyag és mészfestékek, amellyel azonban az olajfesték összes tulajdonságait magában foglalja, ezen gyártmányunk a mezőgazdaság terén bizonyára nagy jövője van, annál is inkább, minthogy a mázólatához való elkészítése a képezhető legegyszerűbb. Az erjedési iparban olyan kellemetlen és káros hatású nyálka- és házigomba, továbbá falmász stb. képződése és azok kiirtására, legjobb szernek bizonyult a Mikrosol, mely az évek során át a legjobb hírnevet vívta ki magának. Eltekintve a Mikrosol rendkívüli hatásától, mint desinficiáló szer, egyszerű alkalmazása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy erjedési helyiségekben, pinceraktárakban, lakásokban, tejgazdaságokban, égetőkben, Mikrosol a legelterjedtebb szer. Mikrosolnak semmiféle kellemetlen szaga avagy íze nincsen, mint más gyártmányoknak, miért is bárhol nyugodtan alkalmazható, anélkül hogy ember vagy állatban kárt tenne. Bővebb felvilágosítással az egyedül gyárosok Lutz Ért és Társa, Budapest, VII., Órnagy-utca 4. szívesen szolgálnak. 1363. II.

— **Erdélyi kávé forrása a Fiumei Kávé-behozatali Társaság fióktelepénél, Mátyás-király-tér 12 (Bittó Rezső mellett) a legkiválóbb fűjű kávék mesés olcsó árban szereshetők be. Vidékre 5 kgos megrendeléseket bérmentve és vámmentesen fogantositunk. Telefon! 1436.**

Kérjük az előfizetéseket beküldését!

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

2 1/2, 3, 4, 6, 8, 10 lóerő
kitűnő karban levő Shuttlewort és egyéb gyártmány 1558
— **gőzgarnitúrák** —
jutányos árban eladók Kállai Lajos gépgyárában Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz.

Posnansky és Strelitz
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. szám.
Gyár: ERZSÉBETFALVA
Ajánlanak: 1583.
Aszfalt, Fedőpapírlemez, Kátrány, Carbolinum, Carbolsav, Creolin-t stb.
— legjobb minőségben, jutányos árak mellett. —

— **Urasági gépészek ajánlják egy e téren már gyakorlott gépész. Címe: Sz. M. alatt a kiadóban.**

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság
BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603.
Cheque számla: a Magy. leszámít. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA
utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányig. Megkeresésnél beküldendő a teleknyomki kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.
kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT
sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.
Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA
utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:
Gazdasági gépeket, Gépező-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egytelmes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészyári berendezéseket, Szecskavágókat, 1461
Répavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.
Tejgazdasági, baromfitenyésztés, gépek és eszközök, tejtelepek, cukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok, Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszabeni földhitelintézet”
részéről
Kolozs és több szomszédos megye területére
ingatlan jelzálog kölcsönök
„Kizárólagos ügynökségével”
bizattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kiméző eljárással szolgálatára legyek.
Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.
Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.
Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt veszítő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243
Erdélyi erdő-faanyag és bányáügyökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.
4%-os és 4 1/2%-os
Záloglevélkölcsönöket
nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.
A jelzálogul felajánlott erdélyi rész ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményt. (1001.)
A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereménykötvények

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD**

Magyar bikák
500—1500 korona árban. 1484
Tenyésztőjások tucatja:
Pekingi kacsá . . . 10 kor. | Sárga Orpington . . 12 kor.
Emdeni lúd 20 „ | Fekete „ . . . 12 „
rázásmentes ingyen patentcsomagolásban, ha a vételár előre küldetik. Zárttoku, francia kék mák, pernai lenmag, fűmag kapható:
Gr. Teleki Arvéd drassói uradalmában
• • • • • u. p. Koczka. • • • • •

Cséplőgéptulajdonosok!
A belügyminiszteri 73595 1903. sz. rendelettel előirt
mentőszekrények
gőzgépekhez
erős vasból
teljesen felszerelve
38 koronáért
Járgánygépekhez pléhdobozban 6.50 koronáért beszerezhetők a
„Magyar orvosi műszertárban”
orvosi műszerek, kötszerek és sérvkötők gyára
Budapest, VII., Kerepesi-út 32. szám.
Pótláshoz szükséges egyes szerek jutányos árért szállítatnak. 1528

Fischer és Társa
Faiskolák
Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)
Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknek tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csemege és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok, Gleditsiak, Akáczfák, Spárga, Rhabarber, Gömbakacsz, Szamócza, Ribiszke (vörös szőlő), Egres stb. stb.
Megbízható kiszolgálás. — Olcsó árak.
Szakszerű csomagolás. 1352

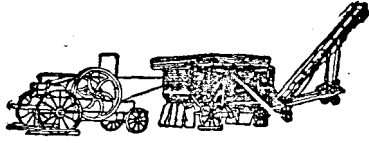
Specialista
sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legökéletesebb a maga nemében!
Árak: Egyoldalú . . . 12 korona.
Kétoldalú . . . 24 korond.
Testgyógyászati gyárban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:
műlábak és műkezek, amputáltak részére.
Műfűzők és egyenestartók ferdénnűtek részére.
Járó- és támgépek comb-, térd- és bokazünetgyulladásnál stb.
Haskötők gyomorhaj, vándorvese, köldöksérv és lógó has ellen. Görcsér harisnyák.
Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.
KELETI J. orvosebészeti műszergyáros Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.
1452 (a főtiszteletendő Servita-rend zárdapalotájában)
Gyár: Központi városház. Alapítva: 1878

1903. évi besziercei kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve.
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

KÁLLAI LAJOS motorgyára, BUDAPEST, VI., Gyár-u. 50.

Teljes jótállás kitünő cséplésért

A jelenkor legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplő-készlete.

Gépész nélkül könnyen kezelhetők.
Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmulhatlan kitünősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József urnál Maros-Németi (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed.
Gróf Mikos Kelemen urnál Magyar-Csesztve.
Meskó Jakab urnál Csikmádéfalva stb. stb.

1454

Legbiztosabb olcsó üzem!

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Ajánlja teljes jótállás mellett benzinmotorait malom- és iparüzemre, valamint

**Villamos Benzinlokomobil-
Cséplőkészlelit Kettős Tisztító-
szerkezettel.**

!!!Egyedül létező újdonság!!!

Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.

Külön mezőgazdasági géposztály:

gőzgépek, malmok, járgányok, cséplők, vetőgépek stb.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek
legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

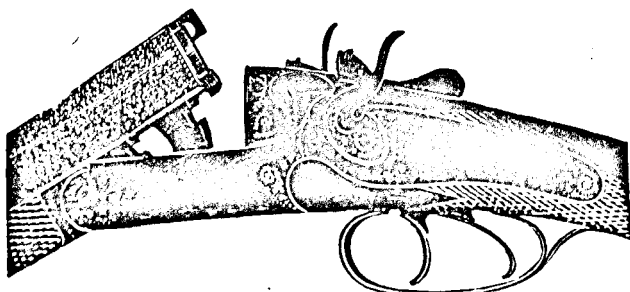
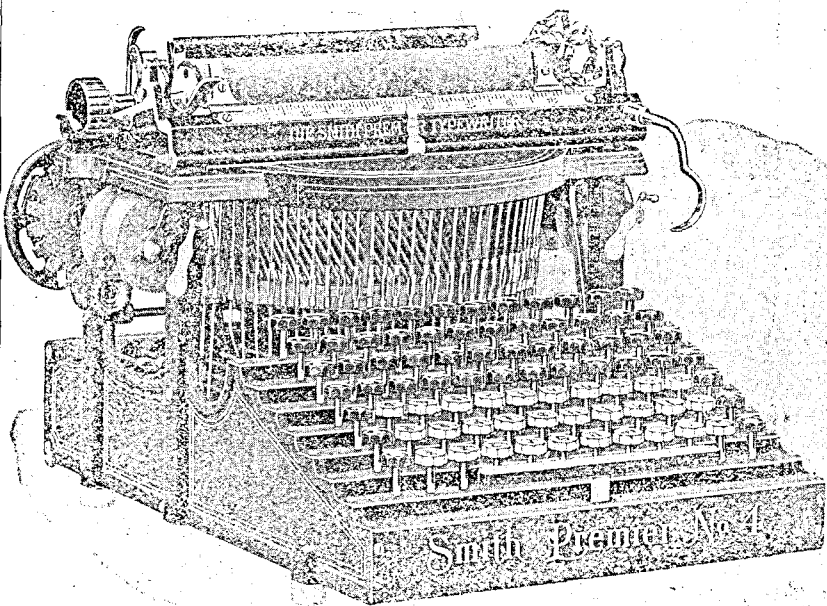
Központ:

Budapest, Andrassy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállit elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cséllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8— kilogramm.

Újdonság: Browning-féle automatikus sorét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

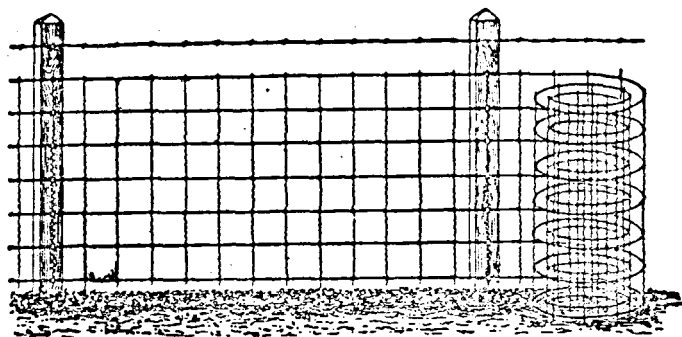
Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

Bámulatosan olcsó kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

BUDAPEST, VIII., Üllő-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott **Hungária sodronyfonatát**, mint a legcélsebb és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeivel fogva felülmúl minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- s mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos eme találmány előnye: **Olcsóság!**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel,

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1.50 méter magaságban 1.8, 2.—, 2.2, 2.5 és 2.8 milliméter dróterősségekből.

Sodronyerősség: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.— 2.2 2.5 2.8 mm

Ár □ méterenkint: **40 48 56 64 72 86 100 120** fillér

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben.

Sodronyerősség: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.— 2.2 2.5 2.8 mm.

Ár □-méterenkint: **58 66 74 82 96 110 130 150** fillér.

Csomagolásért, főládásért és kezelési költségeket számítok négyezredméterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélét pedig szurósak, tehát az átjárást megnehezíti. A fonat csavart szálat — mint vékony sodronykötelet — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szegézendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat fesszessége, ami lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskésodrony alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony ára méterenkint 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre. 1543

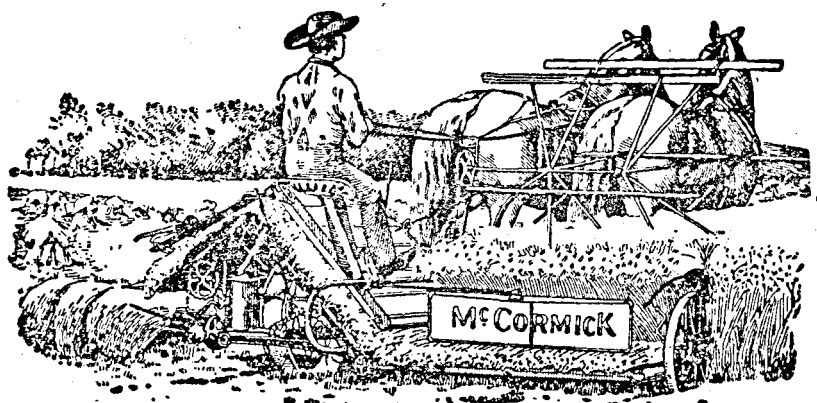
Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle célokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból, föld- és kavicsrostákat, kosarakat magtár-ablakrostélyeket, ökör szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyószórástakat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Mc. Cormick Harvesting Machine Comp.

(Chicago-i aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kévektőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gerebelye és „Mavila” kévelőtőfonál gyártmányai. Amerikai tárcás boronák, rúgós boronák, cultivátorok, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek. Katalógusok ingyen és bérmentve. 1524 Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

!! Trágyafősz !!

Mint az összes Erdélyi Gipszgyárak központi irodája ajánlunk kitünő erdélyi trágyafősz!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az **ERDELYI TRÁGYAFŐSZ**, amely különösen sikerrel alkalmazható: istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya- és konyhakertészethez.

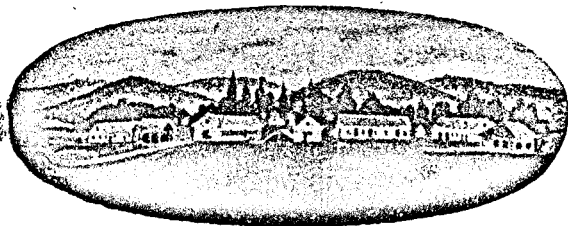
1535 Legolcsóbb árával bármely vasúti állomásra készséggel szolgál a **Magyar Gipsz- és kereskedelmi Részvény-Társaság** BUDAPEST, V. kerület Dorottya-utca 9 szám.

A címre tessék vigyázni! 1479

Hantz Sándor könyvkötő

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítenek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint

Czím a kiadóhivatalban megtudható. 1415

„KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE”

FÖLDHITELINTÉZETE

földbirtokokra a következő módozatok mellett nyújt törlesztéses jelzálogkölcsonőket:

4 1/2 %-os záloglevelek alapján
készpénzben 100-as árfolyammal

50 évi törlesztésre	5.46 %-ra
40 " "	5.80 " "
30 " "	6.50 " "
20 " "	8.00 " "

4 1/2 %-os záloglevelek alapján
készpénzben 98-as árfolyammal

50 évi törlesztésre	5.26 %-ra
40 " "	5.60 " "
30 " "	6.30 " "

20 évi törlesztésre 7.80 %-ra
4 % os záloglevelek alapján
készpénzben 95-ös árfolyammal
50 évi törlesztésre 4.90 %-ra.

Az évi díjrésztetek mindig utólagosan fizetendők.

A kölcsönt az intézet nem mondhatja fel, a míg a kölcsönt vevő azt részben vagy egészben storno díj nélkül fizetheti vissza.

Bővebb felvilágosítással szolgál a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet” Képviselősege

Kolozsvárott Jókai-utca 4. szám alatt d. e. 9—12 óráig.

Birtok vétel.

Egy jó minőségű birtok kerestetik megvételre. 1541.

Ajánlatok kéretnek fenti képviselőséghez.

Botos ispánt keresek.

Gyakorlattal bíró, nőtlen fiatal embert alkalmazok, ki a román nyelvet

birja. Fizetés 240 korona és teljes ellátás. Az állás azonnal elfoglalható. Desbordes Ernő, Árokajka u. p. Kerlés. Szolnok-Dobokamegye. 1570

RÁCZ GYÖRGY a teletcska magaslatán fekvő kulai jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét bérbe vettem, amiről a nagyérdemű közönséget értesítve megjegyzem, hogy főtörökvésem lesz a legerősebb kiszolgálás a fajtisztaság megőrzése a jolánföldi szőlőtelep jóhírnevének ápolása. Egyben jelzem, hogy

a szőlőtelepen kapható: 1. Szokványminőségű gyökeres és sima zöldajtvány. 2. Amerikai és európai gyökeres és sima vessző. 3. Gyümölcs-, kajszin- és barackfák, Gleditsia és minden más felülmúló **Maclura Aurentiaca** élősvény.

MANHOLD KÁLMÁN nagybérnök, Kula, Bácsm 1456

Url Rezső Sertéseket

sertésbizományos
BUDAPEST,
VIII., Bérkocsis-utca 12,

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.
1534.

BÜKKFA-SZÉN

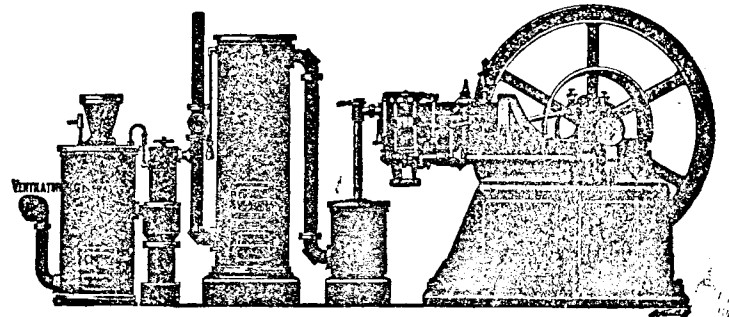
waggonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért Retteggi sz.v.v. állomáson waggonba rakva, tehát a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni Szállítunk szemet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomólok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk. 1018.

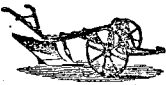

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legl. utányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, löher-cseplők, tisztító-rosták, korokolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szeles kavagók, répvágók, kukoriczamorzsolók, d aratók, őrlőmalmok, egyszemes ecél-ekék, 2- és 3-vasú ecél-ek és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Bajor József-féle

szabadalmazott

Komló-balhafogó

kapható 1573

Demjén Ignác

budapesti gyárosnál

(VIII., Magdolna-utca 14. sz.) 6 koronáért, Dalmát rovarpor hozzá negyedkilónként 85 fill.

AGRARIA erőtakarmánygyár r.-társ.
BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8. sz.

Postatakarékpénztári clearing- és cheque-számla 11752. sz. Sürgöny cím: Erőtelefon Budapest Telefon (Interurban) 33-17.

Gíró-számla a Magyar Általános Hite-banknál.

A veszprémi országos gazdasági kiállításon elismerő oklevél.

Ajánlja „AGRARIA” védjegyzett, kitűnő Erőtakarmányát. Az áru vasúthoz szállítva 50 klgr. zsákokban, védjeggyel ellátva. — A gyártás: **Kühn Gyula dr., a hallei gazdasági egyetem igazgatójának módszerei szerint történik.** A takarmányhoz szükséges összes nyersanyagot, mint: buza korpát, malátacsirát, repcét, napraforgó-, lenmag- és tökmag-pogácsát elsőrendű és kizárólag magyar gyárakból szerezzük be. A cukorszörp szintén csakis elsőrendű és kizárólag magyar gyárakból ered ugymint: a szerencsi, mezőhegyesi, kaposvári és botfalvi cukorgyárakból.

Gyártmányaink:

„AGRARIA” A. lótakarmányozásra, dús malátacsíra, vagy zúzott zab tartalommal — „AGRARIA” B. göbüllyhizalásra, dús repce-pogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” C. tehenészethez, dús tökmag-pogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” D. sertéshízalásra, dús árpadara-tartalommal. — „AGRARIA” E. juh-takarmány, dús cukorrépa szelet-tartalommal.

Állandó vevőközönségünk a m. kir. földm-

velésügyi és a vallás- és közoktatásügyi minisztérium uradalmat. Az ország legelső uradalmaitól elismerő okmányok állanak rendelkezésünkre, melyek bárki által megtekinthetők központi irodánkban. Gyártmányaink szakértők által lesznek megvizsgálva. — Az áru mindig friss minőségben kapható a legjutányosabb napi áron.

A kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 142785/CI. 1904. számú, a takarmányhíány miatt kiadott rendeletéből kifolyólag gyártmányunk kivételes szállítási díjban részesül. 1550

BENZINMOTOROK, GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZADSÁGI GÉPEK

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatójánál

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

LEGJOBB TEJFÖLÖZŐ A BALTIK.

**A Baltik-Separator legyőz minden
tejfőlöző gépet.** *Ki separatorot vesz és a Baltik iránt nem érdeklődik,
az saját magát károsítja meg.*

Árjegyzékünk, valamint a modern kézi-separatorokról irt bírálatunk érdeklődőknek ingyen és bérmentve rendelkezésre áll.

Patak Gusztáv Magyar Baltik-Separator

központ Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 27. szám.

1538

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokny — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

BAZALTFESTÉK

a legtökéletesebb és legegyszerűbb hidegvizfesték homlokzatok és helmázolások részére. — Viharálló, mosható, tűzbiztos. —

MIKROSOL

a legjobb és leghathatósabb szer fagomba, falmállás, nyálka és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség és dohos levegő ellen. — Ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak

— az egyedüli gyárosai —

Lutz Ede és Társa, festékgár

BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.

1568. II.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **superfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		455.436.11 "
Összesen:		2.333.676.11 K.

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " " "	59.782.36 "
1903. " " "	109.331.73 "
1904. " " "	72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegtől úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Gazdatiszti állást keres

egy 37 éves nős, gyakorlott szorgalmas, erélyes és minden tekintetben megbízható egyén bármikori belépésre.

Czim a kiadóhivatalban.

1569

200 darab

szépen fejlett, választott

mangalicza-malacz

és 20 darab 3 éves nagy

rideg-kocza

eladó.

Keresztes Ödön

birtokos,

1565

MAROS-LUDAS.

Kizárólagos kalapraktár a Kalap-királyhoz

Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Főter) 17. sz.

legdúsabb választék bel- és külföldi férfi és gyermekkalapokban, cylinderekben, sport és vadászsapkákban. 1552

Specialis üzlet! Legolcsóbb határozott árak!

Óriási SZERENCSE TÖRÖKNEK

Felülmulhatlan

az a szerencse, mely bankházunknak kedvez Rövid idő alatt 19 millió koronánál több nyerepményt fizettünk ki nagybecsült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyereményt, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924. sz. sorsjegyre,

a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451. számú sorsjegyre, továbbá 100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000, 20.000, több 15.000, 10.000 koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt s rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. sorsjegyre **110.000** magyar osztálysorsjátékban ismét **55.000** pénznyeremény jut és összesen

14 millió 459.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

(melyet a. b. c. sorrendben megtalálhat).

Mindenki kísérelje meg szerencsését azon számmal, mely neve avagy családtagjainak neve mellett áll.

Ádám 932	Cecília 88156	Gellért 72630	János 82957	Manó 83259	Salamon 2895
Adél 4145	Celestin 83519	Gereben 82849	Jenő 83245	Marcel 2581	Samu 7979
Adolár 12302	Dániel 2778	Gergely 83216	Jolán 2577	Margit 7280	Sándor 17763
Adolf 20422	Dávid 5637	Géza 2797	Jónás 7260	Mária 17707	Sári 22019
Agnes 22511	Dénes 12426	Gizella 5649	Józsa 13230	Márkus 22014	Sarolta 24029
Agoston 24242	Dezso 20933	Gusztáv 13151	József 21452	Mártha 24003	Sebestyén 24289
Aladár 23818	Domokos 23006	György 21145	Judith 23095	Márton 24274	Simon 40746
Albert 44360	Dóra 24258	Győző 23018	Julián 24358	Matild 40705	Szeréna 57716
Alfréd 59119	Dorotaa 29529	Gyula 24268	Kálmán 40482	Mátyás 56693	Taksony 59575
Akos 72613	Edith 56310	Hedwig 29633	Karolin 56572	Melánia 59564	Tamás 80973
Amália 82811	Ede 59159	Helena 56525	Károly 59505	Monyhért 80019	Taszió 83022
Ambrus 83145	Edwin 72622	Henriette 59107	Katinka 72645	Mihály 83006	Terus 83300
Andor 83505	Elek 82836	Henrik 72633	Kázmér 82960	Miklós 83273	Tibor 2898
András 900	Elemér 80164	Herrmann 82954	Kelemen 83246	Miksa 2590	Tihamér 5504
Anna 4948	Emil 83520	Hermína 83217	Klára 2578	Milán 7288	Timon 18652
Antal 12417	Emma 2784	Hilda 2799	Klotild 7266	Mór 17738	Tivadár 22027
Aranka 20593	Endre 5641	Hubert 5615	Kornél 16563	Móro 22016	Tóbiás 24035
Armand 22514	Ernő 12433	Hugo 13164	Kornélia 22002	Nándor 24014	Urban 24295
Arnold 24243	Ernesztin 21142	Humbert 21142	Kriszta 23097	Narcisz 24275	Valéria 40789
Arpád 23823	Erwin 23007	Ibolyka 23077	Krisztina 24365	Olga 40735	Vazul 58013
Arthur 44389	Eva 24259	Iúuska 24270	Lajos 40436	Olivér 57093	Vendel 59586
Aurél 59142	Erzsébet 23536	Ignác 29647	László 56673	Orbán 59566	Viktor 80974
Attila 72615	Eszter 56471	Ilka 56552	Laura 50458	Oszkár 80458	Viktoria 83047
Balázs 82826	Etel 59163	Illés 59163	László 73076	Otto 83008	Vilbáld 83302
Bálint 83155	Fabián 72625	Ilma 72639	Lénárt 82962	Ódon 83281	Vilma 2900
Barnabás 83511	Félix 82837	Iiona 82955	Lenke 83255	Pál 2392	Vilmos 8618
Béla 2749	Ferdinánd 83215	Imre 83225	Leó 2879	Paula 7300	Vinco 18655
Benedek 5493	Ferenc 83531	Ince 2376	Leónia 7273	Petronella 17740	Virgí 22029
Bernát 12424	Flóra 2792	Ipoly 6432	Lidia 17350	Péter 22017	Zoltán 24044
Berta 20978	Francoiska 5642	Iren 13229	Lipót 22009	Piroska 24017	Zsigmond 25156
Bertalan 22523	Frida 12435	Irma 21148	Lóránt 23100	Pista 24288	Zsófia 42270
Blanka 24254	Frigyes 21144	István 23092	Lothár 24373	Rafael 40742	Zsuzsanna 58021
Bódog 23836	Fülöp 23009	Izabella 24354	Lórhó 40702	Regina 57286	
Bogdán 56273	Gábor 24263	Izidor 40463	Ludmilla 56687	Richard 59573	
Borbála 59145	Gabriella 29541	Iván 56556	Lutza 59556	Róbert 80639	
Boriska 72618	Gáspár 56511	Jakab 59203	Malvin 73133	Rózsika 83020	
Brunó 82834	Gedeon 59164	Janka 72614	Manfréd 82973	Rudolf 83296	

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyer. 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 15-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. ÉS T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete. 1560

Főáruudank osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut II/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.